

Test zo slovenského jazvy a literatúry

Testová forma: A

Ukážka č.1

Meno Bram Stoker nie je známe natoľko ako Dracula. A predsa tieto dva pojmy patria k sebe. Mladý Bram bol do svojich ôsmich rokov pripútaný na ložko neznámou chorobou. Trávil veľa času čitaním keltských mýtov a ľudových príbehov. Abraham (ako znelo jeho celé meno) vždy sníval o tom, že sa stane spisovateľom. Napriek tomu, že sa po vyštudovaní vysokej školy stal štátnym úradníkom, všetok svoj voľný čas trávil v divadle. Kariéra úradníka ho neuspokojovala, a tak začal pracovať ako novinár a divadelný kritik. Po svadbe a prešťahovaní prijal prácu hereckého manažera v londýnskom divadle.

Podnikal množstvo výletov do Cruden Bay, Škótska a Whitby Bay na anglickom pobreží, kde ho príbehy o stroškotaných lodiah a vrakoch inšpirovali k napísaniu najslávnejšieho románu Dracula. Napriek tomu, že nikdy necestoval ďalej na východ ako do Viedne, čítał mnoho kníh o Rumunsku a upírskej „historii“. Často navštevoval Britské múzeum, aby tam študoval mapy a zbierał informácie pre svoj román o grófovi Draculovi. V roku 1897, keď bol román prvýkrát publikovaný, sa toto dielo stretlo so zniechaným prijatím. Trvalo ďalších triadsať rokov, kým jeho román získal celosvetové uznanie a Stoker sa zapísal do dejín literatúry i filmu.

Bram Stoker: Dracula – text z obálky knihy; upravený úryvok

3. Ktorý slohový postup prevláda v ukážke č.1:

- a) opisný
- b) náučný
- c) rozprávací
- d) výkladový

4. Vzhľadom na rozprávača sa v ukážke č. 1 používa:

- a) on – rozprávanie
- b) ja – rozprávanie
- c) priama reč
- d) dialóg

5. Klíčové slová prvého odseku sú:

- a) Bram Stoker - Dracula
- b) Bram – keltské myty
- c) úradník - divadlo
- d) manažér - divadlo

6. Ktoré slovné spojenie je združeným ponovenovaním:

- a) neznáma choroba
- b) ľudové príbehy
- c) vysoká škola
- d) príjemný čas

7. V ktorej z uvedených možností dochádza vo všetkých slovách k spodobovaniu:

- a) sme, vstať, zblízka, prudko
- b) s ním, odrazu, rovná, v mihu
- c) nazrela, tak, zvláštne, sestru
- d) vzduchol, králik, stade, rovná

8. Slovo najslávnejší vzniklo:

- a) odvodzovaním
- b) spájaním
- c) skladaním
- d) skracovaním

9. Ktorá možnosť je správna?

- a) Dôraz je výraznejšie vyslovenie slabiky.
- b) Dôraz je výraznejšie vyslovenie slova.

10. Ktoré z vyjadrení je prirovnanie:

- a) zažiaria sťa hviezdy
- b) tichý oheň
- c) otvor si srdce
- d) život prenikne teplo

1. Vyberte tvrdenie, ktoré vyplýva z ukážky č.1:

- a) Bram Stoker je autorom hororového filmu Dracula
- b) Bram Stoker vystriedal viaceru zamestnaní.
- c) Bram Stoker získal inšpiráciu z príbehov o anglických grófoch.
- d) Bram Stoker podnikal výlety do Škótska, Viedne a ďalej na východ.

2. Vyberte tvrdenie, ktoré nevyplýva z ukážky č.1:

- a) Spisovateľovo detsvo bolo poznačené chorobou, pre ktorú strávil roky v posteli.
- b) S platom štátneho úradníka neboli spokojní, preto začal pracovať ako novinár a divadelný kritik
- c) V Britskom múzeu hľadal informácie pre roman Dracula.
- d) Tridať rokov po publikovaní Draculu si dielo získalo celosvetové uznanie.

Ukážka č. 2

Dolinou tmavou pokoj si chodí,
pokoj smrť je, tma smrti stín:
Príroda spí, nebom sa brodí
Duch, bláhoho života syn:

Večerná, smutná hodina zvoní,
a dieťa hodin v spánok sa kloní,
ale večný nemietia syn
z očí smreľných spánie vyhána,

a vo večného zoráča svitania
lieta svätým poľom vidin. –

A keď zas svetlo ranej zory
osvetli tvár tu nebeskú,
ja tam budem, kde lúbosť horí
v hviezdnych očí jasnom blesku.

Vichríce strašné sa rozlietli
nad mladistvým nebom mojím,
so snom sa zraky moje stretli,
zdúchli svetlá bránam svojim,
a pred oči nespiacich citov,
s podobou strašnou, nezakrytou
obrazy divé zastali:
Vtom duch nadeje krásnej sa zjaví
v anjelskom svetle tvojej postavy –
a šelmy hrozit prestali.

Andrej Sládkovič: Marína, strofy: 8, 24 (časť), 35

11. Čo znamená básnikov výraz *stín* v druhom verši ukážky č.2:

- a) kat
- b) tieň
- c) sen
- d) syn

12. Aký umelecký prostriedok autor použil v ukážke č. 2 vo vyjadreniach

dolina pokoj chodí, príroda spí:

- a) prirovnanie
- b) personifikácia
- c) metonymiu
- d) epiteton

13. Dieľo, z ktorého je ukážka č. 2, patrí k:

- a) lúbosnej lyrike
- b) prírodnej lyrike
- c) veršovanej epike
- d) neveršovanej epike

14. Hlavnou inšpiráciou pre tvorbu štúrovcov bolo:

- a) pravdivé zobrazenie skutočného života
- b) vlastné skúsenosti zo študentských čias
- c) cyrilovo – metodejská tradícia
- d) ľudová slovesnosť

15. V ktorej možnosti sú nasledujúce vety správne určené podľa zámeru hovoriaceho:

Dobre ráno! Nechcem mať s tebou nič spoľočné. Odlož to a príď ku mnene!

Ideš so mnou?

- a) rozkazovacia, želacia, rozkazovacia, opyťovacia
- b) želacia, oznamovacia, rozkazovacia, opyťovacia
- c) rozkazovacia, oznamovacia, želacia, opyťovacia
- d) žiadacia, želacia, žiadacia, opyťovacia

16. V ktorej možnosti sú uvedené roky, ktoré súvisia s vývinom slovenského spisovného jazyka:

- a) 863, 1848
- b) 1918, 1989
- c) 1787, 1843
- d) 1914, 1945

17. Vyberte nespisovné vyjadrenie:

- a) päť korún
- b) tri doláre
- c) sedem eury
- d) desať rubľov

18. Vypíš z umeleckého textu všetky epitétia:

*A keď zas svetlo ranej zory
osvetli tvár tu nebeskú,
ja tam budem, kde lúbosť horí
v hviezdnych očí jasnom blesku.*

A.Sládkovič: Marína

19. Z nasledujúcej vety – Každý zúčastnený má možnosť vystúpiť len raz. – vypíšte podmet.

20. Napíšte skloňovací vzor slova *pretek*.

21. Koľko slabík má slovo *reguličia*?

Ukážka č. 3

Reklama nie je vynálezom dnešnej doby. Poznali ju už v stredoveku. Najstarším prejavom reklamy bolo vykrikovanie. Podľa toho dostala aj svoje meno (lat. *reclame* – kričať). Vyvolávačstvo sa u Egypťanov a potom u Židov, Grékov a Rimánov pokladalo za osobitné remeslo. V Ríme bola dokonca časť vyvolávačov v štátnych službách.

V staroveku však bola najčastejšia obrazová reklama: tovar sa vystavoval voľne na trhu alebo stenách, aby si ho mohol každý pozrieť. Osobitnou formou reklamy boli tabuľy s tity a nápisy.

V tom čase už ľudia poznali aj plagát. Nápisu vytiesané do kamenea alebo nakreslené na pergamente obsahovali rozličné vyhlášky a oznamenia.

V stredoveku sa reklama využívala na trchoch. Najlepšie sa uplatňovala zvuková reklama. Na kriku a výrečnosti predavača záležalo, ako upútia pozornosť okoloidúcich. Veľkým prínosom pre reklamu bolo vynájdelenie knihačky, lebo asi vtedy sa začali tlačiť inzeráty a s nimi aj tlačené plagáty. Plagát v dnešnom význame vznikol pred sto rokmi – jeho prínosom bolo, že sa text spájal s obrazom. Po ňom prišlo rozhlasové a televízne vysielanie reklamy.

(J. Mistrik: Jazyk a reč, úryvok)

22. Ktorá z informácií nevyplýva z ukážky č. 3?

- a) Časť rímskych vyvolávačov nebola v štátnych službách.
- b) V stredoveku bola najčastejšia obrazová reklama.
- c) Význam latinského slova reklame je kričať, volať.
- d) Každý predavač na stredovekom trhu sa snažil byť výrečný a dobré kričať.

23. Oznacď druh vety – Zozmeľo sa.

- a) jednočlenná neslovesná
- b) dvojčlenná neúplná
- c) jednočlenná slovesná
- d) dvojčlenná úplná

24. Čo nepatrí do ľudovej slovesnosti:

- a) pranostika
- b) porekadro
- c) epigram
- d) príslovie

25. V ktorej možnosti sa nachádza jedno viacvýznamové slovo:

- a) kniha, matematika
- b) hriadeľ, Košice
- c) rastlina, kilogram
- d) jedľa, knedľa

26. Slovné spojenie mať maslo na hlave označuje:

- a) byť mudrý
- b) byť namyslený
- c) byť prefikovaný
- d) nemať čisté svedomie

27. 9. Júla sa na bratislavskom Hlavnom námestí predvedlo niekoľko desiatok spevákov ľudových piesní. Bratislavčania i ostatní návštěvnici hlavného mesta si tak mohli s příjemnou teply letný podvečer.

Ktorý žánor zodpovedá uvedenému textu:

- a) inzerát
- b) oznamenie
- c) správa
- d) plagát

28. Označ správnu odpoveď:

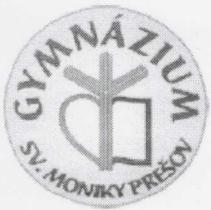
- a) bájka je malá epická forma, v ktorej sú zvieratá nositeľmi ľudských vlastností
- b) dialektizmy sú knižné slová
- c) konспект je príopsis
- d) literárne druhy sú – lyrika, próza, dráma

29. Akým slovným druhom je podčiarknuté slovo vo vete:

Niekteré látky dokonca horia mokré.

30. V ktorej možnosti sú správne určené vzory prídaných mien v danom poradí Mária, jastrabí, nižší, stolárovia, ostré?

- a) matkín, páví, páví, matkín, cudzí
- b) matkín, páví, cudzí, otcova, pekné
- c) cudzí, páví, pekný, matkina, cudzie
- d) otcov, cudzí, cudzí, matkina, pávie

Odpoved'ový hárok zo slovenského jazyka a literatúry - A

27. marec 2018

	Odpoved'	Body
1.	B	1
2.	B	1
3.	D	1
4.	A	1
5.	A	1
6.	C	1
7.	A	1
8.	A	1
9.	B	1
10.	A	1
11.	B	1
12.	B	1
13.	A	1
14.	D	1
15.	B	1
16.	C	1
17.	C	1
18.	Rannej, nebeská, hviezdnych, jasnou	1 bod za všetky 4 epitetá
19.	zúčastnený	1
20.	dub	1
21.	5	1
22.	B	1
23.	C	1
24.	C	1
25.	A	1
26.	D	1
27.	C	1
28.	A	1
29.	Častica	1
30.	B	1

Získaný počet bodov:

z 30 bodov

Žiak úspešne vykoná písomnú skúšku zo Slovenského jazyka a literatúry, ak získá min. 6 bodov.